

skyld er blevet involveret i færdselsuheldet, undlader at hjælpe tilskadekomne.

Ifølge den kommenterede straffelov, 6. udgave, speciel del, side 295, er bestemmelsen anvendt ved Københavns Byrets dom af 29. januar 1997, hvor en taxachauffør blev dømt for overtrædelse af straffelovens § 253, nr. 1, ved ikke at have tilkaldt politi, da to »skinheads« sparkede en mand bevidstløs.

I teorien er det endvidere diskuteret, hvorvidt personer, der forholder sig passivt ved andres voldsudøvelse, kan straffes for medvirken til vold.

Knud Waaben anfører i strafferettens almindelige del, ansvarslæren, 4. udgave, side 60 - 61, om dette spørgsmål følgende:

»En anden gruppe af strafbare undladelser er de uegentlige undladelsesforbrydelser. Det drejer sig om tilfælde, hvor loven beskriver overtrædelsen som en aktiv handling, men hvor man ved fortolkning kommer til det resultat, at også passiv gerningsmåde kan være strafbar. §§ 237 - 239 om forsætligt drab (»dræber«) og § 241 om uagtsomt drab (»forvolder en andens død«) læses umiddelbart som sigtende til aktive gerningsformer, men passivitet kan under visse omstændigheder sidestilles hermed.

Ved de uegentlige undladelsesdelikter opstår der spørgsmål om afgrænsningen af den personkreds, der kan straffes. Man kan nemlig ikke generelt sidestille passivitet med aktivitet. Det er et større krav til borgeren at skulle udfolde aktivitet end blot at afholde sig fra handlen.

Som almindelig retningslinje gælder, at ansvaret for passivitet kun omfatter de personer, for hvem der var en særlig begrundet anledning til at handle aktivt i en bestemt situation. Der skal med andre ord være holdepunkter for at lægge en person til last, at han forholdt sig passiv.

I mange tilfælde kan det dog med god grund siges, at en person var undergivet et pligtforhold, der taler for, at strafansvar kan pådrages ved passivitet. Det kan være et pligtforhold, der følger af ansættelse, af et kontraktforhold, af en familie- eller opdragerforhold begrundet omsorgspligt for et barn. Men selv hvor en person står i et sådant juridisk pligtforhold, må der tages stilling til, om hans passivitet i den konkrete situation giver grundlag for strafansvar på samme måde som aktiv handlen.«

I en artikel i juristen nr. 7 - 1998 er optrykt en artikel om passiv medvirken skrevet af vicepoli-

timester Ib Henricson m.fl. I artiklens konklusion anføres blandt andet følgende:

»Som det kan udledes af ovennævnte praksis, er det afgørende for at domfælde, at der er etableret en handlepligt for den passive. Denne pligt opstår alene, når der samtidig foreligger en flerhed af faktorer, idet dog forekomsten eller styrken af enkelte faktorer kan have indflydelse på kravet til de øvrige.

Helt afgørende er naturligvis, at den passive er bekendt med de handlinger, der udgør det kriminelle gerningsindhold. Ellers vil der jo ikke være nogen grund til at pålægge en handlepligt.

Dernæst har tilknytningen til det kriminelle hovedforhold betydning. Foreligger der en særlig tæt forbindelse, evt. således at begivenhedsforløbet er forårsaget af den passives handlinger, at den passive er en etableret del af en gruppe, der begår et kriminelt forhold, eller har han en særlig tilknytning til den skadelidendes interesse, kræves der for at etablere handlepligten formentlig ikke ret meget mere. I det tilfælde, hvor han selv har sat begivenhedsforløbet i gang, nok ikke yderligere. Ellers vil det afhænge af, hvorvidt han har overværet den kriminelle handling eller befinder sig tæt på. I alle tilfælde må der dog være tid og mulighed for at handle, jfr. nedenfor.

Foreligger der ikke en sådan særlig tilknytning, synes praksis alligevel at acceptere domfældelser, hvor der foreligger en *vis* tilknytning til hovedforholdet - normalt i form af bekendtskab eller følgeskab med hovedmanden.

Foreligger der ikke nogen tilknytning mellem den passive og hovedforholdet, kan man vanskeligt tænke sig en domfældelse for medvirken. Straffeloven har gjort op med de tilfælde, hvor man som tilfældig tilskuer eller med sin viden om et strafbart forhold bør reagere.«

Der ses ikke at være trykt retspraksis om sager, hvor tilfældige tilskuere er blevet dømt for medvirken til den overværede vold som følge af, at de pågældende har undladt at komme offeret til hjælp.«

Spm. nr. S 2262

Til trafikministeren (1/6 99) af:

Ole Donner (DF):

»Vil ministeren oplyse, om man vil medinddrage relevante interesseorganisationer og repræ-